

Totawoi Imo Poloyo Kumononiki Timotiso

Polo mo Timotiso kumononi taikiyoki, totani mi ano fasi nokotaso. Timoti mo nokotalo muwoi, alu soku. Apitono mo Koliko nokota. Atino mo Yuto nukonu. Kumononimai mo Timoti mo Ifiso nokonumai toloki, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso samukuko toloki. Totawoi imo Poloyo no kumoki no, no mo noino, “Atiyaiso na pa kwaiko tolo. Wonikaluso aiyoloko topoko nokoyo aiko ainikoino, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso.” Imo siya mo mulumolo luwai noko nokolalo samukuko monoi, noinoso noinoso noinoso. Samukuko nokowoi fasiko nokowoi mo mulu ititouniwoi na suomo.

¹ Yo mo Polo Isiso Kolaisonni imo lukasikalomano nokota. Imo lukasikalomano monoi Koto noko tiyo imono taikiyokino, moini samiyaikiyo kiyo nokotawoi Isiso Kolaisowoi, no tofoumokoni no.

² Yo mo Timoti nonoso tokumononinoki. Nono mo asani alu komiyai. Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai manoni, no monoi no.

Koto noko tiyo mo na tofasini, Apou Siyoliwoi moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi. Mulu mo yau yau, suomoso monoiso na tofasini. Totiyo noinomo mulu tomokiso na totoloni.

Aiyoloko topoko noko aino imo.

³ Yo mo Masituniya asiso monoi manoki mo, na imalokinoki, Ifiso nokonuso amai na pa tolokaino. Ti monoi na timonoki, amai na

pa tolokaino. Yo mo afonimaiso pa timonokiso, aiyoloko topoko noko monoi na timonoki, na pa ikiko, “Noko nokolaloso noiyo aiyoloko ifoluwaikaloiw.”⁴ Wiyouwa wiyou, totaini muluyo afonimaiso imo tolukasalono. Aniyopatono iyalini siyolo siyolo na tokolali manono. Na pa alukiko, noko nokolaloso imo aiko lukasikaloino, toyo aiko iyamoi, Kotoni imowo. Toi mo Kotoni mi pa tanonoso. Kotoso mulumolo luwai noko mo tani mi tanono.⁵ Ni mo afonimai imo muwoi, ya tiyomu, mulumolo luwai noko nokolalo mo mulu ukuwanowumo. Mulu wofu wofuwoi sakimo, mulu ukuwanoinomo. Mulu ulukukumoso sakimo, mulu na ukuwanoinomo, amiso mulumolo luwaiyakinomo, Kotoso.⁶ Noko siyaisu mo nonani molo itouniyaimoso yasoi utukaimokino, afonimai imo saso tolukasalo manono.⁷ Musini ami imo louwa taiyolokalono. Ulai toi no sai, Musini imo no? Sosoli na, imo monoiso tolukasalono.

⁸ Moti mo sai, Musini ami imo mo itouniyaimo, aiyoloko itouniyaimakikonimo. ⁹ Koto mo tani ami imo posasokoki mo, molo itouniyaimoso aluwai noko monoi pa posasoko ukukiso. Molo koiyauso tanomo noko nokolalo monoi na posasoko ukuki, imo kulali nokowoi iyo uku uku nokowoi Kotoso namoliyo alosimokai nokowoi molo koiyauso aluwai nokowoi Kotoso molokimo somiso nokowoi koiyaumo nokowoi atino apitono iyali tukuwoli nokowoi noko nokolalo tukuwoli nokowoi,¹⁰ uloliyo nokowoi noko amu lasimikuwano nokowoi noko nokolalo monoi muwoniyo suo suomoko uku nokowoi noko nokolaloso ifoluwaikalo nokowoi faumiko

ifoluwaiko nokowoi, hani hani yalo noko, motu imoso no tokulali manono no, towoi na. Nonani noko iyali monoi Koto mo posasoko ukuki, Musiso posasoko wiyoulumomai. ¹¹ Kotoni imoso tokulali manono. Kotoni imo mo wiyou, itouniyaimo nali, ami siyoliwoi. Moloki kiyo nokotani imo, yoso no muwomonokaiki no, imo posasoko monoi.

Wafisu imo.

¹² Yo mo wafisu imo timo, moini Isiso Kolaiso Siyoliso mo. Na amimomonoki, mulumoloko unumonoki, mi ano nokota itouniyaimo. Tani mi ano monoi na muwomonoki. No monoi no mo yo mo wafisu imo timo. ¹³ Toku yo mo palisiyoli manoki, uwoi na, na puwo manoki, pokoiyaumo manoki. Ulai asa monoi mo Kolaisoyo mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasimonoki. To mo sai, yo mo sosoli, pa mulumolo luwaikiso, no monoi no puwo koiyaumo manoki. ¹⁴ Wiyouwa wiyou, suomoso monoiso fasimonaloki, Noko Siyoli mo. No monoi no mo yo mo lolai mo tomulumolo luwai tolo, Isiso Kolaiso tota monoi mulu tunumoi.

¹⁵ Ni mo imo motu nali, noko nokolaloyo na kwaiwumo. Isiso Kolaiso mo asiso amukonoki, molo koiyauso aluwai noko nokolaloyo samiyaikiyo si monoi. Yo mani, molo koiyauso paluwai manoki, wiyouwa wiyou, noko komaso nokoso na posouwaiko manoki. ¹⁶ Isiso Kolaisosu mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasimonoki, somaiso pa uwokaimonokiso. No mo afonimaiso muwoi, noko nokolaloso wiyouti monoi na, to mo uo imo somaiso pa

tolukasomoiso. Noinoso noko nokolalo mani, mulumolo luwaiyakinomo, pa uwokaikoiso. Kotoni auso si manoimo, aniyopa poi poi.

¹⁷ Wiyouwa wiyou, aniyopa poi poi nokota, noko nokolalo samukuko nokota siyoli, to mo kalowoi nokota muwoi. Ulai noko no moloi ki monoi? Kota Koto nali no. Na tokisosomi manokoni. Tani siyolo niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Timoti mulu amiwoi tolo monoi aino imo.

¹⁸ Timoti, nono mo yani alu komiyai. Imo ami na timonoki, nonayo noko nokolaloso wiyoluko monoi. Kotoni mulu lukasiko nokoyo mani, ainonani monoi toku yasoi posasoko unukini. Nonani imoso aluwaiyakinimo, mulu amiwoi toloinimo, uo tukoluwano nokota komiyai, totayo uo nokoso no tosouwaikokai no. ¹⁹ Kotoso mulumolo luwai manoinimo. Mulu mo ulukukumoso toloinimo. Noko siyai mo mulu ulukukumoso siwoi muwoi, imo pa tukwai manonoso. Wiyouwa wiyou, Kotoso pa tomulumolo luwainoso. Toi mo ayou komiyai imonuyo tomoki topaiso monoi fikoloinokokai. ²⁰ Noko ti, Haiminiyawoi Alikosatowoi, toti mani, noinoso na, Kotoso alisiyoli nokota ti na. Wiyouwa wiyou, yo mo kwaikokaiki mo, Sokolo Nokota Waini fona wosuwoimai yousa konokino. Ya tiyomu, sainowumo, Kotoso alisiyoli mo koiyau.

2

Kotowoi imo lukaso aino imo.

¹ Ni mo totawoi imo, ya toposasoko wiyononinoki, nonayo noko nokolaloso ikiko monoi. Noko

nokolalo komaso monoi Kotowoi imo lukaso ukuwumo, utolumo ukuwumo. Wafisu imo ukuwumo. ² Noko samukuko noko sisiyoliwoi komano noko sisiyoliwoi, toi monoi mani, Kotowoi imo lukaso ukuwumo. No monoi no mo noko sisiyoli mo imowoi muwoi. Moi mani, wosu wososu na si monoi. Kotoso molokimo si monoi, mulu ititouniwoi. ³ Kotowoi imo lukaso mo waliyo nali no. Moini samiyaikiyo kiyo nokota Koto mo ainonani monoi na tomoloki. ⁴ Noko nokolalo komaso samiyaikiyo si monoi na tiyo, motu imo saino monoi. ⁵ Ulai afonimaiso? Koto mo siyasu. Mulumai tolakaino nokota mani, to mo siyasu, Isiso Kolaiso na, noka noko no wiyyona konoki no, Kotowoi noko nokolalowoi wolimikuwano si monoi. ⁶ Noko nokolalo komaso ifou koliso monoi to mo na kalo ukuki. No monoi no Koto mo wiyyomokoki, moi samiyaikiyo si monoi yoki. No yomukaiki mo, ainoso na fiyamosiya konoki. ⁷ No monoi no mo, yoso na muwomonokaiki, totani imo posasoko monoi. Kotoni imo lukasikalomano nokota mo yo na. A, topoko noiyo, motu imo nali no. Noko nokonu nokoso imo motu aiyolokalo monoi na muwomonokaiki, toiylo mulumolo luwai monoi.

⁸ Ya tiyomu, asi asi komaso noko mo Kotowoi imo lukasowumo, mulu ititouniya ititouni noko mo. Kotowoi imo lukasomai ulai mulu no hani monoi atoloko monoi? Ulai hani monoi kiyoluwaikuwano monoi?

Mulumolo luwai nokolalo monoi aino imo.

⁹ Ya tiyomu, nokolalo mani, kou ititouni mulu saso pa yoinoso. Koto monoi auwosiwaiwumo, muluwwoi na suomo. Komu suwo kouwoi tomoki

kamo kamowoi musuluwoi hani hani kou iti-touniwoi nonani mulu saso pa yoinoso. ¹⁰ No mo Kotoso aluwai nokolaloni kouwa kou muwoi. Kotoso aluwai monoi iyamokaiyakimo, molo itouniyaimoso na aluwaiwumo. No mo toini kouwa kou komiyai nali no.

¹¹ Nokoyo Kotoni imo posasokakinomo, nokolalo iyali mo imo na kwaiwumo, wosu woso na suomo. ¹² Ya tiyomu, nokolalo mo nokoso no hani monoi aiyoloko monoi? Noko no nokolaloni fona wosuwoimai no hani monoi si monoi? Nokolalo mo wosu woso na suomo. ¹³ Ulai afonimaiso? Tokuwa toku Koto mo Atamo tolo monoi mulumolokoki, namolisai mo Ifo tolosa monoi na mulumolokoki. No monoi no. ¹⁴ Sokolo Nokota Waiyo Atamoso pa ifoluwaikiso. Noniso na ifoluwaisoki, no monoi no mo Kotoni imo na kulaiki. ¹⁵ Ulai nokolalo mo alalo lolofa kokomosoinomo, na samiyaikiyoinomo, Kotoso mulumolo luwai manakinomo. Noko nokolalo monoi mulu uku manakinomo, na samiyaikiyoinomo, Kotoni molo itouniyaimoso tanomo manakinomo. Nasu, muluwoi sakimo, na samiyaikiyo soimo.

3

Mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko monoi aino imo.

¹ Ni mo imo motu nali. Noko mo mulumolo luwai noko samukuko nokota tolo mulu yakimo, no mo waliyo, mi itouniyaimo ano mulu na yoimo. ² Mulumolo luwai noko samukuko nokota, to mo noko nokolaloni molo timai noko itouniyaimo na tolumo. Noni mo siyaso na kausumo. Iwo koiyau pa sikaloiso.

Muluwoi na tolumo. Mulu itouniyaimososo na yuomo. Nokoyo tani nuso kiya tumakimo, na aliyoniyumo, “Kuku, na poloti.” Mulumolo luwai noko samukuko nokota mo aiyoloko nokota itouniyaimo. ³ Molo wamo ito iwo siyoliso pa siko manoiso. Uo pa faisoiso, noko nokolaloso wosu woso uwoko ititouniyumo. To mo uo imo lukasowoi muwoi, pa kukamokokaiyoiso. Muwoni mulu pa yoiso. ⁴ Totai koli amu samukuko itouniyaimumo. Tani alaloyo tani imo kwaimowumo, auwosiwaiwumo. ⁵ Totai koli amu samukuko itouniyaimo somiso mo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo no moloi samukuko monoi? Samukuko itouniyaimo mo waliyo. ⁶ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko samukuko nokota mo lolaloso mulumolo luwai nokota muwoi. Lolaloso mulumolo luwai nokota mo totani siyoloso poi kaluwaiyaloi. Wonikaluso Kotoyo kukamokokai foli monoi aiko uwoyoi, Sokolo Nokota Waiso no uwoki no, nonani komiyai na. ⁷ Afonimai noko nokolaloyo mani, mulumolo luwai noko samukuko nokota monoi iyamo unoinomo, noko itouniyaimo. Wonikaluso aiko alisiyoliyoino, Sokolo Nokota Waini la wiyyoso la komiyai aiko lukunoi. Molo itouniyaimososo na aluwaiyumo.

Mulumolo luwai noko nokolalo fasiko noko monoi aino imo.

⁸ Mulumolo luwai noko fasiko noko iyali, toi mani, tomoso na. Mulu ititouni saso na aluwaikowumo. Motu imo saso lukasowumo.

Molo wamo ito iwo pa sikalo manoinoso. Muwoni mulu pa yoinoso. ⁹ Kukalokokai imo Kotoyo no wiyyotiki no, nonani imoso na mulumolo luwai manowumo, mulu mo ulukukumoso suomo. ¹⁰ Toku mo toini miso na pa kwaiko kiwo. Hani koiyau yo somiso mo, waliyo na, mulumolo luwai noko fasiko mi mo waliyo na anoinomo.

¹¹ Fasiko noko iyalini nokolalo mani, mulu ititouni saso na aluwaikowumo. Noko nokolaloso pa kali kalimikaloinoso. Iwo koiyau pa sikaloinoso. Hani haniso yalokino mo, na yo itouniyaimowumo.

¹² Mulumolo luwai noko fasiko nokota mo noni mo siyaso na kausumo. Fuwaluwouso samukuko itouniyaimumo. ¹³ Mulumolo luwai noko fasiko mi ano itouniyaimakimo, mulumolo luwai noko nokolaloyo na kisosomiyoinomo. To mo pa kokolomoiso. Mulu amiso toloimo, Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyoimo, no monoi no.

Kotoni imo folosai aino imo.

¹⁴ Yo mo nonoso ki mulu tiyo, nani auso somaiso mano monoi. Ulai ninani imo mo toku na tokumononinoki. ¹⁵ Nani auso somaiso mano somiso mo, imo ni mo tiyomuko, Kotoni noko koliiyo aluwaiwumo, molo itouniyaimososo. Ulai toi no afonimai noko noiyo? Afonimai noko muwoi, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo na, amai tolokaino nokotani noko nokolalo na. Kotoni motu imo mo toi mo sai. Toi mo auto sonofa komiyai, nokoyo ikaiki, nu amiso ko monoi. ¹⁶ Kotoni motu imo toku no kukalokokaiki no, no mo somaimo hani muwoi, siyoli hani nali no. Nonayo piyomu. Kotoso aluwai mo

afonimaiso muwoi, totaso molokimo mo. No mo noino nali no,

“Asiso amukonoki, noka noko na wiyona konoki.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo posaso wiymoko unuki, noko itouniyaimo na. Kumoki nokoyo na kikino. Nokoyo posasoko wiyyoti unalokino, asi asi komaso noko nokolaloso. Na mulumolo luwai si liyaikino, asi asi noko nokolaloyo. Nosai no mo; kumokiso ifou amiyoki, Kotoni saponiso.”

4

Imo siya mo amai, aiyoloko topoko noko monoi aino imo.

¹ Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo ima imo na tiyomu, noino, “Asi fokumomaiso noko siyai mo Kotoso namoliyo alosimoinomo, pa mulumolo luwaiyoinoso. Popuwa iyaliso aluwaikoinomo. Wiyou, nokoyo ainiko ifoluwaikalo inomo, aiyoloko topokoinomo, asuwo popuwaso aluwaikalo monoi.” Aino na tiyomu. ² Motu na, topoko noko mo ainonani monoi taiyolokalono. Wiyou, toini mulu mo wapu wapu saso, tiyamo, nokoso ifoluwaikalo mo waliyowo. ³ Noko nokolaloso tauwolikalo manono, kolikuwano monoi. Hani hani koloni au imo tauwolikalo manono. Wiyouwa wiyou, koloni mo Kotoyo mo fonanikomoki. Koso noko monoi fonanikomoki, mulumolo luwai noko nokolalo moiyo wafisu imo imo monoi, tani imo motu sai noko nokolalo moiyo. ⁴ Kotoyo fonanikomo hani hani mo ititouni saso, no monoi

no koloni mo au au muwoi. Kotoso wafisu imo imakikonimo, koloni komaso mo na noko monoi.
⁵ Kotoni imoyo tiyomuko, ititouni saso. Kotoso wafisu imo imakikonimo, koloni komaso mo waliyo na noko monoi, ititouni na.

Timotiso ikimo aino imo.

⁶ Ninani imo mo mulumolo luwai nokoso na pa lukasikalo. Ikakinimo, nono mo Isiso Kolaisioni mi ano nokota itouniyaimo na. Nokoyo no aiyolomo manokini no, nonani imoso yapoli aluwaiyakinimo, imo motuso yapoli mulumolo luwaiyakinimo, na pa ikiko. ⁷ Afonimaiso imo noiyo kwaiyoi, Kotoso koiyaumo imo mo. Nokolalo wai waiyo totaini muluyo afonimaiso imo lukasakinomo, noiyo lukaso nikoiwo. Kotososo na pa aluwaimoi, na pa molokimoi. Aluwaiyakinimo, na sainoinimo, aluwai itouniyaimo monoi.
⁸ Nokoyo noino tiyamalo, “Noko mo mi koki siyoli anakimo, to mo noko tou tou nokota na.” Ulai ya timonoki, nokosu mo Kotoso aluwai manakimo, tani mulu mo tou tou na. Na tolo itouniyaimoimo. Lolaiwoi ainoso amuwai tinosowoi na tolo itouniyaimo manoimo.
⁹ Nonani imo mo motu na, noko nokolaloyo na kwaiwumo. ¹⁰ No monoi no Kotoni mi amiso na tano manokoni, na tofolokomomoko. Amai tolakaino nokota Kotoso na tofoumo sikoni. Ta noinomo noko nokolalo komaso samiyaikiyoinomo. Motu na, mulumolo luwai noko nokolalo moisu mo na samiyaikiyo monoi. ¹¹ Nonani imo komaso mo noko nokolaloso na pa ikikomoi, na pa aiyolokomoi.

¹² Nono mo noko alufasu. Wonikaluso nokoyo aiko alisiyoliyoini. Molo itouniyaimoso aluwai monoi na pa wiyoti, mulumolo luwai noko nokolaloso. Imo itouniyaimo saso na pa lukasomoi, atiyaiso na pa liyaimoi. Noko nokolalo monoi mulu na pa ukumoi. Kotoso na pa mulumolo luwaimoi, mulu wofuwoui. No monoi no wiyotiyoinimo, molo itouniyaimoso aluwai monoi. ¹³ Kotoni puko imo na pa lukasikalomoi, noko nokolaloyo kwai monoi. Na pa posasoko wiylukalomoi, na pa aiyolokalomoi, ainoso hani ya kiyanokimo. ¹⁴ Ami no mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo no anonikini no, nonani ami monoi noiyo fufolikomoi. Mulumolo luwai noko samukuko noko iyaliyo nainoyo isikokaikomokini mo, nomai no anonikini, Kotoni mulu lukasiko nokoyo posasokomai. Noiyo fufolikomoi. ¹⁵ No monoi no mo, Kotoni mi amiso na pa anomoi. Mulu siyoliso na pa yomoi, tani mi ano monoi. No monoi no noko nokolaloyo kiyoinimo, mi siyoli analoso.

¹⁶ Atiyaiso na pa liyaimoi. Kotoni imo atiyaiso na pa aiyolokalomoi. Ainoso yo manakinimo, na samiyaikiyoinimo. Nani imo kwaimo noko nokolalo mani, na samiyaikiyoinomo.

5

Mulumolo luwai noko nokolalo uwoko ititouni aino imo.

¹ Nokotalo iyaliso uo imo noiyo lukasikoi. Na pa ikiko itouniyaimomoi. Aponoso no timoni no, noinoso na pa ikomoi. Alalo soku sokuso na pa uwoko ititounimo. Auwano iyaliso no tuwokoni

no, noinoso na. ² Nokolala iyali mani, tomoso na. Toi mo anoni iyali komiyai. Nokolalo nuko monoi mulu wofuso na pa uwoko ititounimo, inaino iyali komiyai.

Susawi nokolalo monoi aino imo.

³ Susawi nokolalo siyai mo no niko noko mo uwofa. Na pa fasikalomoi. ⁴ Sawi nukonu mo alalowoi mo, totaiyosu na no nisowumo. Atinoyo toku no pono niko manoki no, suo monoi alaloyo na no nisowumo. Atino wai fasiō mo Kotoso aluwai na. Kotoyo ainonani monoi na tomolokimoi.

⁵⁻⁶ Sawi nukonu mo asini hani hani monoisososo molokikalomoi mo, to mo kaloso moloso na aluwai. Sawi nukonu mo no niso nokota uwofa mo, to mo Kotoso tofoumomoi, towoi imo tolukasomoi, ulo ulo amoloki amoloki. Fasiso monoi tutolumomoi. ⁷ Ainonani imo na pa ikiko. Kwaiyakinomo, noko nokolaloni molo timai mulu ititouniso soimo. ⁸ Noko mo nako tomoso nokoso no niko somiso mo, nonani nokota mo Kotoso mulumolo luwai imo kulaliyoimo. Ali siyamai nokoso no niko somiso mo, wiyouwa wiyou, koiyau siyoli, mulumolo luwai somiso nokoni molo koiyauso souwai.

⁹ Susawi nokolalo monoi, siyolo siyolo kulalo monoi, fasiko monoi, afonimaiso no hani monoi kulalo monoi? Noniyani siyolo saso mo waliyo kumo monoi, aisamu aisamu 60 no souwaikoki no, noko mo ti monoi mo auwoi muwoi. ¹⁰ Noko nokolaloyoyamo usoinomo, mi ano itouniyaimo nukonu. Noisu noisu mi, noino. Alalo pono nikalo manoki. Noko nokonu noko nokolaloyoyamo

tani nuso posa tumo manoki. Kotoni noko nokolalo mani, pofasiko manoki, fonaso puluwako manoki. Hani hani kopokoiyauyo uwoko nokoso mani, pofasiko manoki. Nonani mi ano nukonu, totani siyolo mo waliyo kumo na, to fasiso monoi, sawi tolosomai mo.

¹¹ Susawi nokolalo nuko mo, totaini siyolo siyolo noiyo kuloi. Ulai afonimaiso? Noko mulu yakinomo, Kolaisonni miso utukaimoinomo, nokoso na aulaloinomo. ¹² Wonikaluso noko nokolaloyo mulumolo luwai somiso foli monoi iyamo ukoinomo. ¹³ Siya hani mo noino. Wonikaluso susawi simai mo mi ano ufoluko manoimo, nu nuso aiko talo manoino, ifou ifou. Mi ano ufoluko saso muwoi, afonimaiso imo aiko lukasaloimo, noko nokolaloso aiko kukamikoino, imo koiyauso aiko lukasaloimo. ¹⁴ No monoi no mo, ya tiyomu, susawi nokolalo nuko mo noko ti monoi auluwumo, alalo kokowumo, totai koli amu samukukalowumo. No monoi no mo waliyo, uo noko no moloi alisiyoliko monoi? ¹⁵ Ni mo afonimai imo muwoi, susawi nokolalo nuko siyai mo Kotoso namoliyo alosimokaikino, Sokolo Nokota Waini moloso taluwaino. No monoi no timonoki.

¹⁶ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai nukonu mo totani nuso susawi nokolalowoi mo yapoli mo, totayosu mo na no nikumo, aiko mulumolo luwai noko nokolalo siyaiyo fasikoino. No monoi no mulumolo luwai noko nokolalo mo alalo somiso susawi nokolaloso fasikoinomo.

Imo siya mo amai, mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko monoi aino imo.

¹⁷ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko, toi mo samukuko itouniyaimakinomo, nokoyo na kisosomiwumo, mi ano foli monoi na niwumo. Ulai mi no koufa? Siyai mo Kotoni imo toposasoko manono, taiyoloko manono. Mi siyoli nali no. ¹⁸ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Polomoko nanomuyo paluwa tuo sosono mo towitolokakinomo, ko mo noiyo ufiyaikoiwo.”

Ulai ti monoi na tiyomuko, noino,

“Noko mo mi anoti mo, mi anoti foli monoi fasiwumo.”

No monoi no samukuko nokoso mani, mulumolo luwai noko nokolaloyo na fasikowumo.

¹⁹ Noko siyayo mulumolo luwai noko samukuko nokota monoi faumiayakinimo, tani imo noiyo kwaiyoi. Noko tiwoi tauwoiyo faumiya tumakinimo, na pa kwaiko, na pa mulumoloko ki. ²⁰ Samukuko nokota mo molo koiyauso aluwaiyakimo, mulumolo luwai noko nokolaloni molo timai na pa ikimo. No monoi no noko siyai mani, kokolokoimo, molo koiyauso pa aluwaiyoinoso.

²¹ Koto kolini molo timai na timonoki, Kotowoi Isiso Kolaisowoi kumoki nokowoi, Kotoyo no muwokokaiki no, toini molo timai imo ami na timonoki, yani imo na pukwaimono, yo ni tokumononinoki no. Somaiso noiyo yomukaiyoi. Toku atiyaiyaso na pa kwaiko ki. Siyokuno iyali saso noiyo fasikoi. Noko komaso nokoso tomososo na pa uwokomoi.

22 Noko Siyolini mi ano monoi somaiso noiyo muwokaloi. Nainoyo somaiso noiyo kulolalo. Molo koiyauso aluwai nokotaso muwoyakinimo, towoi tolo tomasimoinimo, molo koiyauso. Nono mo mulu wofuso na pa tolomoi.

23 Imo mo koloma tumoki, nomoli ai tuwomosini. Ya tiyomu, iwa iwo saso noiyo sikoi, molo wamo ito iwo siyaiwoi na pa sikomoi. No monoi no mo waliyo na toloinimo.

24 Noko siyai mo molo koiyauso taluwaino, noko nokolaloni molo timai. Siyai mo wosu wososo taluwaino. Noko nokolalo mo sai muwoi. Kotosu mo sai, na uwokoimo. **25** Noinoso na, noko siyai mo molo itouniyaimoso taluwaino, noko nokolaloni molo timai. Siyai mani, molo itouniyaimoso wosu woso taluwaino, Kotoni molo timai. Ulai moloi kukaloko monoi? Molo fiyamoso na soimo.

6

Mi anoti noko aino imo.

1 Mi anoti noko, mi no tofolokomoi no, toi mo totaini noko sisiyoliso na auwosiwaikowumo, noko nokolaloyo Kotoso aiko alisiyoliyoino, tani imo monoi aiko alisiyoliyoino, no taiyolokalo manokoni no. **2** Mi samukuko noko siyai mani, Isiso Kolaisoso tomulumolo luwaino. Toini mi anoti nokoyo no hani monoi kulaliko monoi, na auwosiwaikowumo. Auwatono iyali na, tomoso na tomulumolo luwaino, no monoi no mo mi na anoti itouniyaimo manowumo. Mulumolo luwai nokoso mi tano fasikono. Mulu tukuno. No monoi no.

*Imo siya mo amai, aiyoloko topoko noko monoi
aino imo.*

Ni tokumononinoki no, na pa aiyolokomoi, na pa ikikomoi.

³ Aiyoloko topoko noko mo moini Isiso Kolaizo Siyolini imo motu monoi wiyou tiyamo. Kotoni imo pa taiyoloko manonoso. ⁴ No monoi no moi mo sai, toi mo totaini siyolo siyoloso tokolalalono. Muluwoi noko muwoi. Imo lukasalo monoi tiyo manono. Afonimaiso imo monoi tiyamomoi, Kotoni imowo. Koni imoyoso tolukaso manono, uo imo mo. Nokoyo imo kwaikakinomo, wiyouwa wiyou, na foluwali yoluwaikuwanoinomo, kiyoluwai kuwanoinomo, alisiyoli kuwanoinomo, iyamo ukwanoinomo, noko kopokoiyauwo. ⁵ Mulu toliki tolikiwoi noko no mo, toi mo uo imo saso tolukasikuwano manono. Kotoni motu imo mo sai muwoi, toi mo sosoli. Tiyamo, Kotoso aluwai foli mo muwoni iwo.

⁶ Kotoso aluwai nokota mo molokiyakimo, na tolo itouniyaimoimo. ⁷ Anoi iyaliyo kokomomokalomai, ulai moi no iloluwoi pa toti manokoniso? Kolikalimokomai mani, moi no ilolu no moloi ilomano monoi? ⁸ No monoi no lolai mani, nowoi tunowoi saso mo koma na. ⁹ Noko mo muwoni mulu yakinomo, na uwoko kiyimo. La komiyai la wiyyoso kunokoimo. Wiyyouwa wiyou, mulu somiso soimo, mulu uku mulu kopokoiyausoso na yoinomo. Na uwokokaiyimo, koma poi poi. ¹⁰ Muwoni mulu uku mo koiyau na. Hani hani uo mulu saso na tofiyamosokalomoi. Muwoni mulu noko siyai

mo Kotoni moloso utukaimalokino, lolai mo pa tomulumolo luwainoso. Ulai toi no moloi moloki monoi? Mulu mo yau yau.

Timotiso ikimo aino imo.

¹¹ Nonosu mo Kotoni noko, no monoi no mulu kopokoiyauso noiyo aluwaikoi. Molo itouniyaimoso na pa aluwaimoi. Kotoso na pa molokimomoi, na pa mulumolo luwaimoi. Noko nokolalo monoi mulu na pa ukumoi. Mulu amisoso na pa tolomoi. Noiyo ulosukomoi. Imo koufasosu na pa lukasomoi. ¹² Mulumolo luwai noko nokolaloni molo itouniyaimoso na pa aluwaikomoi. Suo mo aniyopa poi poi yousi itouniyaimoinimo. Ainonani monoi Koto mo aliyonikini. Noko nokolaloni molo timai tani siyolo mo kaluwai wiyotikini mo, nomai no mo muwokaikini, aniyopa poi poi yousi monoi.

¹³ Koto mo komaso hani hani fonanikomo nokota na. Isiso Kolaisoyo Ponatiya Pailatoso kaluwai wiyononiki, tani siyolo mo. No monoi no Koto noko tini molo timai yo mo na timonoki, ¹⁴ ninani imo ami na pa aluwaimoi, ainsoso hani moini Isiso Kolaiso Siyoliyo fiyamosiya konoimo. Imo aluwaiyakinimo, mulu tolikiwoi pa toloiniso, mulu itouniyaimowoi toloinimo, Koto noko tini molo timai mo. ¹⁵ Koto totayo mo yomukaiyakimo, awitonoyo amukonoimo. Na tomolokimokoni, Kotoso mo. Totasu mo samukumoko nokota siyoli. Asi asi samukuko noko totaini samukuko nokota siyoli. Noko sisiyolini noko siyoli. ¹⁶ Totasu mo kalowoi nokota muwoi. Saponi poiso na tu tolo. Wiyou, noko no nonani saponiso no moloi loti monoi? Tokusai

ainoso lolaiwoi nokoyo kiwoi muwoi. Ulai moloi ki monoi, nokoyo no? Toso mo niya tokisosomi manokoni, aniyopa poi poi. Tani ami mani, noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi. Motu nali no.

Ilolu molopoi noko monoi aino imo.

¹⁷ Asini ilolu molopoi nokoso amiso na pa iko, “Ulai moini amiyo iloluwoi tosinuwo? Iloluyo no moloi si itouniyaimoinuwomo? Ilolu no aniyopa poi poi si, o? Kotoso na pa foumo siwo. Totayosu mo hani hani tonimokomoi, moiyo moloki monoi.” Aino na pa iko. ¹⁸ Ulai ti monoi na pa iko, “Molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo. Mi itouniyaimo na pa analo manowo. Waufolo noiyo siwo. Noko nokolaloso na pa wauti manowo.” Ainoso na pa iko, ilolu molopoi nokoso. ¹⁹ Nonani imo kwaiyakinomo, namolisai mani, ami amiso na soimo. Asimai niya si itouniyaimoimo. Aniyopa poi poi mani, na si itouniyaimo manoimo.

Imo topimo.

²⁰ Timoti, Koto mo totani imo lukasikalo monoi muwokaikini, no monoi no atiyaiso, tani imo na pa samukukomoi. Kotoso koiyaumo imo na pa kulali. Mulu somiso noko mo lukasalakinomo, noiyo lukaso nikoi. Iyamakimo, asuwo saiwo, namoliyo na pa alosiko. ²¹ Noko siyai mo tiyamo, motuwo, no monoi no Kotoni moloso utukaimalokino, lolai mo pa tomulumolo luwainoso.

Kotoyo na tofasinuwo.

**Kotoni Imo Itouniyaimo
The New Testament in the Ama language of Papua
New Guinea. The Ama language is also known as the
Sawiyana language.**

Nupela Testamen long tokples Ama long Niugini

copyright © 1990, 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sawiyana (Ama)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

9eb1bdb3-d21f-5d61-ba6d-5517cbd55e64